

PLAN FOR TRYGT OG GODT SKOLEMILJØ

VI STÅR SAMMEN

NESODDTANGEN
skole

Skoleår 2022-2023

Skole: Nesoddtangen skole

INNHOLD

- RETTIGHETER, VERDIGRUNNLAG OG DEFINISJONER s. 3
 - Rettigheter og verdigrunnlag s. 3
 - Definisjoner s. 6
- ET HELHETLIG OG SYSTEMATISK ARBEID s. 7
 - Fremme et trygt og godt skolemiljø s. 7
 - Forebygge mobbing og andre krenkelser s. 11
- HÅNDBOK FOR MOBBING OG KRENKELSER s. 17

- Referanser s. 26

- Vedlegg:
 - Skriftlig melding om mottatt bekymring om skolemiljø s. 27
 - Varsel etter Opplæringslov §9A s. 28
 - Aktivitetsplan, mal s. 29
 - Lokal samværsrutine s. 30

DEL 1: RETTIGHETER, VERDIGRUNNLAG OG DEFINISJONER

Opplæringslovens kapittel 9A: Rett til et trygt og skolemiljø

Alle barn og unge har rett til å ha et trygt og skolemiljø uten mobbing og andre krenkelser. Nulltoleranse mot mobbing.

Dette er et mål i seg selv og viktig for barns trivsel, helse, utvikling og læring, samt sosiale tilhørighet. Formålet med retten er at barn og unge skal være trygge på skolen, de skal oppleve å høre til og å være en betydningsfull del av fellesskapet.

Hva sier opplæringsloven?

- § 9 A.2 - Retten til eit trygt og godt skolemiljø
«Alle elevar har rett til eit trygt og godt skolemiljø som fremjar helse, trivsel og læring».
- § 9 A.3 - Nulltoleranse og systematisk arbeid
«Skolen skal ha nulltoleranse mot krenking som mobbing, vald, diskriminering og trakassering. Skolen skal arbeide kontinuerleg og systematisk for å fremje helsa, miljøet og tryggleiken til elevane, slik at krava i eller i medhald av kapitlet blir oppfylte. Rektor har ansvaret for at dette blir gjort».
- § 9 A.4 - Aktivitetsplikt for å sikre at elevar har eit trygt og godt psykososialt skolemiljø
«Alle som arbeider på skolen, skal følgje med på om elevane har eit trygt og godt skolemiljø, og gripe inn mot krenking som mobbing, vald, diskriminering og trakassering dersom det er mogleg. Alle som arbeider på skolen, skal varsle rektor dersom dei får mistanke om eller kjennskap til at ein elev ikkje har eit trygt og godt skolemiljø. Rektor skal varsle skoleeigaren i alvorlege tilfelle. Ved mistanke om eller kjennskap til at ein elev ikkje har eit trygt og godt skolemiljø, skal skolen snarast undersøkje saka. Når ein elev seier at skolemiljøet ikkje er trygt og godt, skal skolen så langt det finst eigna tiltak sørgje ei undersøking viser at ein elev ikkje har eit trygt og godt skolemiljø. Skolen skal sørgje for at involverte elevar grunnleggjande omsyn i skolen sitt arbeid. Skolen skal lage ein skriftleg plan når det skal gjerast tiltak i ei sak. I planen skal det stå:
 - *a) kva problem tiltaka skal løyse*
 - *b) kva tiltak skolen har planlagt*
 - *c) når tiltaka skal gjennomførast*
 - *d) kven som er ansvarleg for gjennomføringa av tiltaka; e) når tiltaka skal evaluerast. Skolen skal dokumentere kva som blir gjort for å oppfylle aktivitetsplikta etter første til femte ledd»*
- § 9 A.5 - Skjerpa aktivitetsplikt dersom ein som arbeider på skolen, krenkjer ein elev
«Dersom ein som arbeider på skolen, får mistanke om eller kjennskap til at ein annan som arbeider på skolen, utset ein elev for krenking som mobbing, vald, diskriminering og trakassering, skal vedkomande straks varsle rektor. Rektor skal varsle skoleeigaren. Dersom det er ein i leiinga ved skolen som står bak krenkinga,

skal skoleeigaren varslast direkte av den som fekk mistanke om eller kjennskap til krenkinga. Undersøking og tiltak etter § 9 A.4 tredje og fjerde ledd skal setjast i verk straks.»

FNs barnekonvensjon

FNs barnekonvensjon gir barn grunnleggende menneskerettigheter. Barnekonvensjonen har fire sentrale prinsipp som skal være førende for arbeid med barn:

- Barns rett til vern mot diskriminering (artikkel 2)
- Barnets beste skal være et grunnleggende hensyn (artikkel 3)
- Retten til liv og plikten til å sikre utvikling (artikkel 6)
- Barns rett til å bli hørt (artikkel 12)

I arbeidet for et trygt og godt skolemiljø er anerkjennelse av barn og unges opplevelse og medvirkning et grunnleggende prinsipp. Barn skal bli tatt på alvor av profesjonelle voksne som tar ansvar for å følge opp saken når de forteller om hvordan de har det.

Formålsparagrafen i opplæringsloven

Formålsparagrafen i opplæringsloven angir verdigrunnlaget for skolen. Formålet med opplæringen er blant annet:

- Elevene skal utvikle kunnskap, dyktighet og holdninger for å kunne mestre sine liv og for å kunne delta i arbeid og fellesskap i samfunnet
- Skolen skal møte elevene med tillit, respekt og krav og gi de utfordringer som fremmer danning og lærelyst. Alle former for diskriminering skal motarbeides.

Overordnet del av læreplanverket

Overordnet del av læreplanverket utdyper verdigrunnlaget i opplæringslovens formålsparagraf, og beskriver det grunnsynet som skal prege den pedagogiske praksisen i hele grunnopplæringen. I arbeidet med trygt og godt skolemiljø vil det være spesielt viktig å jobbe med;

- Menneskeverdet: vise omsorg for og se den enkelte elev, anerkjenne mangfoldet og legge til rette for at alle skal oppleve tilhørighet
- Sosial læring og utvikling: empati, kommunikasjon, samarbeid og selvhevdelse.
- Folkehelse og livsmestring: fremme god psykisk helse, mestre eget liv, selvfølelse og å håndtere tanker, følelser og relasjoner.
- Et inkluderende læringsmiljø: faglig og sosial utvikling, elever møter trygge og omsorgsfulle voksne, elevmedvirkning og at elevene møter respekt av voksne og medelever.
- Undervisning og tilpasset opplæring: skal bygge på innsikt i elevenes behov, varme relasjoner og profesjonelle dømmekraft. Elevene skal oppleve motivasjon og læringsglede i undervisningen, og møte et bredt repertoar av læringsaktiviteter og ressurser innenfor forutsigbare rammer. Samarbeid mellom hjem og skole, der samarbeidet skal preges av god kommunikasjon til det beste for eleven.

Oppvekstplanen Nesodden kommune

Grunnopplæringen er en viktig del av en livslang dannelsesprosess som har enkeltmenneskets frihet, selvstendighet, ansvarlighet og medmenneskelighet som mål. Opplæringen skal gi elevene et godt grunnlag for å forstå seg selv, andre og verden og for å gjøre gode valg i livet. Opplæringen skal gi et godt utgangspunkt for deltakelse på alle områder innenfor utdanning, arbeids- og samfunnsniv. Samtidig lever barn og unge her og nå, og skolen må anerkjenne barndommens og ungdomstidens egenverdi.

Barns beste og retten til å bli hørt

Barnekonvensjonen art. 3 og art. 12, Grunnloven § 104 og forvaltningsloven § 17 gir alle barn en rett til å bli hørt i saker som vedrører dem og at barnets beste skal være et grunnleggende hensyn. Hensynet til barnets beste er en rettighet, et grunnleggende hensyn og en saksbehandlingsregel. Det betyr at hensynet til barnets beste alltid skal vurderes i saker som angår barn.

Det er viktig at det er elevens subjektive opplevelse av situasjonen og skolemiljøet som er grunnlaget for videre handling. Når en elev opplever og mener at hen ikke har det trygt og godt, er det dette som er utgangspunktet for tiltak. Eleven skal ta del i hele prosessen når tiltak skal planlegges, gjennomføres, evalueres og eventuelt justeres.

§ 9A, 8 omhandler elevenes deltakelse i arbeidet med skolemiljøet. Det står blant annet at: «Elevane skal få ta del i planlegginga og gjennomføringa av arbeidet for eit trygt og godt skolemiljø.»

Grunnlovens § 104 har en ny bestemmelse om særskilt beskyttelse av barn. Alle involverte elever skal bli hørt og elevens beste skal være et grunnleggende hensyn i skolens arbeid. Dette gjelder i alle deler av aktivitetsplikten. Elever som mistenkes for, eller har krenket andre elever skal ha samme rettssikkerhetsvern og rett til å bli hørt som offeret for krenkelsene.

DEFINISJONER AV SENTRALE BEGREPER

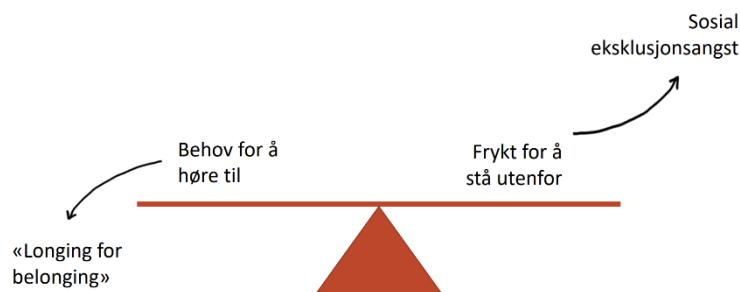
På Nesoddtangen skole bruker vi disse definisjonene på krenkende ord og handlinger:

Krenkende atferd: Krenkelser er ord eller handlinger som barn eller unge opplever som krenkende for hans eller hennes verdighet og integritet, eller som gjør at de føler seg ekskludert fra et fellesskap. Krenkelser kan være handlinger som gjør at barn og unge opplever utrygghet, ubehag eller ikke føler seg inkludert. Både barn, unge og voksne kan krenke. Krenkelser kan ha ulike former. Krenkende atferd kan skje som enkelthandlinger eller gjentatte episoder.

Krenkelser har ulike former og foregår på ulike arenaer. De kan være fysiske, verbale eller indirekte, og mange blir utsatt for flere typer krenkelser samtidig, og fra ulike grupper. De indirekte krenkelsene kan ofte være vanskelig for voksne å oppdage. Krenkelser skjer også digitalt. Å bli utsatt for digitale krenkelser kan gi like store konsekvenser som å bli utsatt for krenkelser ansikt til ansikt.

Mobbing: Nyere mobbeteori, kalt «det andre paradigme», retter fokus fra individ til kontekst, i beskrivelsen av mobbing. Det rettes søkelys på de komplekse sosiale prosessene som oppstår når mobbing skjer. Det handler om lengselen etter tilhørighet og angsten for å bli ekskludert, som fører til holdninger og handlinger i sosiale prosesser. «Mobbing er handlinger av barn og/eller voksne som hindrer opplevelsen av å høre til, å være en betydningsfull person i fellesskapet og ha muligheten til medvirkning» (Lund, m.fl. 2015).

Med mobbing mener vi gjentatt negativ eller «ondsinnnet» atferd fra en eller flere rettet mot noen som har vanskelig for å forsvare seg. Det er mobbing når

- noen blir utsatt for gjentatte negative hendelser fra en eller flere
- hendelsene pågår over tid
- det er et ujevnt styrkeforhold mellom den som plager og den som blir plaget

Mobbing skiller seg fra det vi ser som en konflikt, og krever andre tiltak enn tradisjonell mekling fordi mobbing er et alvorlig overgrep mellom to asymmetriske parter. Systematisk utestengning eller gjentatt erting på en ubehagelig og sårende måte er også mobbing. Mobbing skal stoppes umiddelbart.

Vold: innebærer at noen bruker fysisk og psykisk makt for å skade andre.

Rasisme: innebærer at noen blir forskjellsbehandlet eller plaget fordi de har annen hudfarge, en annen religion, snakker et annet språk eller har en annen kulturell bakgrunn.

Identitetsbaserte krenkelser/ diskriminering: betyr at en person blir dårligere behandlet, trakassert eller forskjellsbehandlet på grunn av kjønn, seksuell legning, funksjonsevne, tro, hudfarge eller etnisk opprinnelse.

DEL 2: ET HELHETLIG OG SYSTEMATISK ARBEID

Det å videreutvikle og opprettholde trygge og gode skolemiljøer krever et helhetlig, kontinuerlig og systematisk arbeid. Med dette menes at det systematiske arbeidet må være noe som arbeides med på skolen hele tiden, hver dag gjennom hele skoleåret, ikke bare når det oppstår ubehagelige situasjoner.

I sin helhet kan dette beskrives som et gjennom systematisk arbeid i tre deler:

1. Fremme et godt og trygt læringsmiljø.
2. Forebygge mobbing og andre krenkelser.
3. Håndtere mobbing og andre krenkelser.

1.FREMME ET GODT OG TRYGT SKOLEMILJØ

Skolemiljø

Et skolemiljø som er trygt og godt har en beskyttende faktor mot krenkelser og mobbing. Grunnlaget for et trygt og godt skolemiljø består av et systematisk og kontinuerlig forebyggende arbeid.

Skolen skal utvikle inkluderende fellesskap som fremmer helse, trivsel og læring for alle. Et raust og støttende læringsmiljø er grunnlaget for en positiv kultur der elevene oppmuntres og stimuleres til faglig og sosial utvikling. Et systematisk arbeid er avgjørende for et trygt og godt skolemiljø. (Utdanningsdirektoratet)

Skolens arbeid med trygt og godt skolemiljø innebærer blant annet:

- Tydelig klasseledelse
- Sterkt fokus på læringskultur og læringsfellesskap
- Elevmedvirkning
- Ansatte har trygge og positive forventninger til barn og unge

Ordensreglement og skolens samværsrutiner

Viser til kommunens ordensreglement ([kommunenes hjemmeside](#)), til skolens lokale samværsrutine og til skolens RESPEKT-plakat.

RESPEKT - For at det skal være enkelt å forstå hva disse reglene våre innebærer, har vi utarbeidet **RESPEKT** på Nesoddtangen skole. **R**aushet, **E**mpati, **S**nakke med, **P**ositiv kommunikasjon, **E**ngasjement, **K**valitet og **T**oleranse.

HVOR	FORVENTNINGER
HELE SKOLEN/SFO	<ul style="list-style-type: none"> • Vi hilser på hverandre. • Vi takker når vi får noe. • Det er nulltoleranse for mobbing, erting og plaging. • Vi godtar ikke banning og skjellsord. • Vi godtar ikke negativt kroppsspråk.
I KLASSEROMMET	<ul style="list-style-type: none"> • Rekk opp hånden når du vil si noe. • Hør etter og følg beskjeder. • Arbeid rolig og vis hensyn til de andre. • Ha det ryddig rundt egen arbeidsplass. • Ta vare på skolens utstyr.
PÅ GANGEN	<ul style="list-style-type: none"> • Gå rolig inne på skolen og vis hensyn. • Heng opp klærne og sett sko og støvler inntil veggen. • Hold gulvet ryddig.
I SKOLEGÅRDEN	<ul style="list-style-type: none"> • Vær raus med å slippe andre inn i leken. • Pass på at du følger utereglene. • Hør etter og følg beskjeder fra de voksne og trivselslederne. • Gi beskjed til en voksen når noen trenger hjelp, eller når noe er farlig. • Kle deg etter været.
PÅ TUR	<ul style="list-style-type: none"> • Hør etter og følg beskjeder fra de voksne. • Hold deg sammen med klassen. • Vis hensyn og respekt både mot naturen og de du er på tur sammen med. • Kle deg etter været
PÅ TOALETET	<ul style="list-style-type: none"> • La andre være i fred. • Holdt toalettet rent og ryddig. • Vask hendene. • Bruk de toalettene som hører til ditt trinn.
I GYMSALEN - garderoben	<ul style="list-style-type: none"> • Gjør det den voksne ber deg om. • Ta hensyn i lek og spill. • Alle har ansvar for utstyret og er med å rydde. Du også! • Du skal ha med gymtøy fra skolestart i 3. klasse, og etter jul begynner vi å dusje.
VED KONTORET – PERSONALROMMET	<ul style="list-style-type: none"> • Personalrommet og lærernes arbeidsrom er voksensone. • Trenger du hjelp, kontakt en voksen ute.

	<ul style="list-style-type: none"> • Elever i personalgangen skal være i følge med en voksen. • Elever som skal på kontoret (skade og lignende) kan kun ha følge med <u>en</u>. • Bruk gangen nede og gå opp til kontoret ved Lagunen.
PÅ MORGEN SFO	<ul style="list-style-type: none"> • Alle hilser • Du skal kle av deg yttertøy/sko FØR du kommer inn i klasserommet • Gå rolig i gangen og klasserommet • Det skal være rolige aktiviteter
PÅ SFO BASENE OM ETTERMIDDAGENE	<ul style="list-style-type: none"> • Du skal være på basen, ikke i gangene • Du skal vente på tur når du er med i lek og spill • Du skal melde fra når du går • Du skal bruke innestemme • Du hører etter og følger beskjeder fra de voksne • Du skal vise alminnelig renslighet. Bruk doene riktig
SFO – SPISETID	<ul style="list-style-type: none"> • Du skal gå rolig inn • Du skal snakke med lav innestemme • Du skal vise alminnelig bordskikk • Vi leser høyt eller lytter til lydbok • Du skal vaske hender FØR mat • Du skal følge basens "tak for maten" rutine

Hvordan skolen arbeider kontinuerlig og systematisk for å fremme godt og trygt skolemiljø:

Arbeidet for et trygt og godt skolemiljø avhenger av at flere parter samarbeider. Skolen, elevene og foreldre må samarbeide for å nå målet om at barn skal ha et trygt og godt skolemiljø. Gode og positive relasjoner er en sentral byggekloss for å skape trygt og godt skolemiljø.

Det er flere faktorer som fremmer og opprettholder dette:

- God ledelse og en organisasjon som fremmer kultur for læring
- Gode relasjoner mellom voksen og elev
- God ledelse av klasse/gruppe
- Gode relasjoner mellom elevene
- Samarbeid med foresatte

God ledelse og en organisasjon som fremmer kultur for læring

Skolen arbeide kontinuerlig og systematisk for å fremme helsen, miljøet og tryggleiken til elevene. Rektor har ansvaret for at dette blir gjort. En solid ledelse og organisasjon er en forutsetning for at arbeidet med elevenes læringsmiljø kan foregå kontinuerlig og systematisk, og for å kunne ta i bruk forskningsbasert kunnskap. Nesoddtangen skole arbeider med å fremme trygge og gode skolemiljøer som en del av den ordinære pedagogiske praksisen.

Gode relasjoner mellom voksen og elev

Gode relasjoner er sentralt for å skape trygghet, trivsel og læring. Elever har et grunnleggende behov for å bli sett, oppleve mestring og tilhørighet. Elevene skal oppleve at læreren viser omsorg, trygghet og tillit.

"Gode rutiner og metoder er viktige, men utilstrekkelige om rektor, lærere og andre voksne på skolen mangler tillit. Når elevene i klassen og foreldrene deres møter en tydelig, myndig og omsorgsfull lærer, vil de lettere betro seg om mobbing. Men generell tillit er ikke alltid nok. Elevene må erfare at de blir lyttet til, når de forteller om mobbing. Og de må se vilje og kompetanse til å stoppe mobbingen." Sitat fra Erling Roland

God ledelse av klasse/gruppe

God klasseledelse kjennetegnes av

1. gode relasjoner
2. god organisering: f.eks. tydelige klasseregler, struktur på dagen/timen, gode overganger og godt forberedte læringsaktiviteter.
3. læringsstøttene aktiviteter: handler om timer med tydelige mål, undervisvurdering, tilpasset opplæring, mye elevaktivitet, metakognisjon og engasjement.

Gode relasjoner mellom elevene

Det er skolens oppgave å utvikle elevene, faglig og sosialt, og hjelpe de til å mestre livet og delta i sosiale fellesskap med andre.

Sosiale ferdigheter må læres. Det krever et målrettet arbeid fra de voksnes side for å få en barnegruppe til å fungere positivt for alle barna. Sosiale ferdigheter læres gjennom observasjon, imitasjon og i samvær med andre med felles overenskomst om hva de skal være sammen om, -i hjemmet, i barnehagen, på skolen og i fritiden. Et godt selvbilde er ikke en ferdighet, men en opplevelse av en uforbeholden aksept fra foreldre og lærere. Barn og unge ønsker å bli akseptert og komme overens med jevnaldrende. Det kreves sosiale ferdigheter for å delta i samspill, og det er nødvendig å delta, for å utvikle sosiale ferdigheter i samvær med jevnaldrende.

Det er fra ulike hold utviklet flere opplegg for å jobbe med sosial kompetanse og forebygge trygt og godt skolemiljø. Nesoddtangen skole bruker elementer fra ulike metoder for å nå målene i sosiale ferdigheter. Opplegget "Mitt valg" brukes i sin helhet. "Mitt valg" er et opplæringsprogram om skolemiljø, sosiale ferdigheter og forebyggende arbeid

Skolens samarbeid med foresatte

Skolen ser på foresatte som en viktig ressurs som kan bidra til på skape et inkluderende og trygt skolemiljø for alle elevene ved skolen.

Forskrift til opplæringsloven § 20-1 sier følgende om formålet med foreldresamarbeid:

«Skolen skal sørge for samarbeid med heimen, jf. opplæringslova § 1-1 og § 13-3d. Foreldresamarbeid skal ha eleven i fokus og bidra til eleven sin faglege og sosiale utvikling. Eit godt foreldresamarbeid er ein viktig ressurs for skolen for å styrkje utviklinga av gode læringsmiljø og skape læringsresultat som mellom anna fører til at fleire fullfører vidaregåande opplæring».

Samarbeidet med foresatte i grunnskolen er basert på at skolen holder kontakt med foreldrene gjennom opplæringsårene. Dette skjer blant annet gjennom eksempelvis ukebrev, halvårlige utviklingssamtaler og ved at skolen gjennomfører foreldremøter der foreldrene informeres om skolen, innholdet i opplæringa, medvirkningen til foresatte, rutiner og annet som er relevant for foresatte. Foresatte skal hvert år informeres om hvordan skolen jobber med et trygt og inkluderende skolemiljø samt elevenes rettigheter i skolemiljø saker.

Elevenes foreldre er en avgjørende ressurs i arbeidet for å skape et godt skolemiljø. Når skolen og hjemmet samarbeider og formidler de samme verdiene, samme positive forventningene til barnet, har dette en positiv effekt på trivsel og læring. FAU og SU skal orienteres om skolens plan for trygt og godt skolemiljø.

Slik kan foreldre bidra, både for ens eget barn og andre barn:

- hils på alle du møter på skolen
- snakk positivt om andres barn og andre foreldre
- gjør en innsats for å bli kjent med voksne og barn på skolen
- følg opp det som er bestemt
- engasjer deg i å skape et godt miljø
- vær opptatt av at alle er med
- skap rom for å heie på flere barn enn ditt eget.

FOREBYGGE MOBBING OG ANDRE KRENKELSER

Elevenes trivsel, skolemiljø og skolens forebyggende arbeid skal være tema i:

- Opplærings situasjoner
- Elevsamtaler
- Elevrådsmøter
- Utviklingssamtaler
- Foreldremøter
- For- og etterarbeidet med elevundersøkelsen
- Samarbeidsutvalget ved skolen
- Skolemiljøutvalget ved skolen

Profesjonelle voksne som følger med

I det forebyggende arbeidet er det nødvendig at alle har en felles forståelse av mobbing og krenkelser. De profesjonelle voksne ved skolen skal vite sine plikter og skolens rutiner er.

Rutiner for hvordan Nesoddtangen skole følger med på elevenes skolemiljø:		
Hva	Når	Ansvar for oppfølging
Elevsamtaler. Kontaktlærer rapporterer om eventuelle funn til avdelingsleder/ rektor.	Ukentlig	Kontaktlærer
Kartlegging i forkant av utviklingssamtaler, dere eleven får spørsmål om trivsel, krenkelser og mobbing.	To ganger i året, høst og vår	Kontaktlærer

Utviklingssamtaler. Kontaktlærer rapporterer om eventuelle funn til avdelingsleder/rektor.	To ganger i året, høst og vår	Kontaktlærer
Elevundersøkelsen gjennomføres for alle elever på 5. til 7. trinn. Resultater analyseres av ledergruppen, i personalet, i elevrådet og i SU.		Rektor
Trivselsundersøkelse 1. – 4. trinn	En gang i året	Rektor
Foreldreundersøkelse	En gang i året	Rektor
Elevrådet tematiserer temaet trygt og godt læringsmiljø minst to ganger i året.		Ansvar elevråd
Vakt- og tilsynsordninger	Hver skoledag	Alle lærere
Klassens sosiale miljø er tema på foreldremøte	Høst og vår	Kontaktlærere

Elevene må også selv kjenne igjen mobbing og krenkelsler

En viktig del av det forebyggende arbeidet handler om å bevisstgjøre barn og unge på mobbing og krenkelsler. De skal vite hva mobbing og andre krenkelsler er, at de har rett til å ha det trygt og godt på skolen og at de har rett til å bli tatt på alvor når de ikke har det bra. Dette skal bidra til å gjøre det trygt å si ifra.

I tillegg må det bli snakket om hva elevene skal gjøre når de ser noen bli krenket eller mobbet. Det er viktig å gjøre elevene oppmerksomme på at de kan få ulike roller som medløpere og tilskuere, og samtidig gi dem kunnskap og mot til å være uenige og til å hjelpe andre.

Skolenærvær

Skolen skal forebygge og følge opp elevfravær. Nesodden kommune legger til grunn prinsipper for nærversarbeid hvor blant annet følgende punkter er avgjørende:

- Skolen skal sikre et trygt og godt skolemiljø som fremmer helse, trivsel og læring for alle elevene
- Tett samarbeid med foresatte
- Sikre gode overganger mellom barnehage og skole og mellom skoleslag
- Skolen skal ha gode registreringssystemer for fravær og systemer for å følge opp fravær og fraværsregistrering
- Systemer for kartlegging og analyse av elever som viser tegn til skolefravær, før tiltak iverksettes

Systematiske tiltak på ulike nivå, for å sikre trygt og godt skolemiljø

Viser her til forebyggende tiltak Nesoddtangen skole:

- Fellestiltak
- Tiltak i klasser/ trinn
- Individnivå

Skolens forebyggende fellestiltak	
Hva	Hvordan
Fellessamling	Det gjennomføres faste fellessamlinger for 1.-7. trinn i Samfunnshuset. Ansvar for samlingene fordeles ved oppstart av nytt skoleår. Fast mønster: Faste plasser i gymsalen. Tydelig ledelse av samlingen. En sang, en kort presentasjon av det klassen arbeider med eks tema, hva jobber vi med på skolen.
Tydelig klasseledelse	Skolen har en felles forpliktende håndbok for skolens ansatte: Strukturer, systemer og rutiner, relasjoner, en positiv og sterk læringskultur, trygge overganger. Alle som jobber i skolen eller på SFO er forpliktet til å følge planen.
Trinnfokus-gjennomgang av hele trinnet i R-team	Oppfølging av faglig og sosial utvikling, styrker og utfordringer rundt skolemiljøet, tiltak/ressurser m.m.
Ordensreglement og samværsregler	Det er utarbeidet tydelige regler for hvordan vi ønsker orden og samvær på skolen. Ansatte på skolen skal forholde seg likt til reglene for å sikre mest mulig forutsigbarhet for elevene.
Elevmedvirkning	De voksne skal legge til rette for at elevene får medvirke til egen faglig læring og sosiale utvikling. Elevene skal medvirke i læringsarbeidet, jfr. Skolens håndbok «Håndbok for vurdering for læring». I tillegg medvirker elevene i elevråd. Elevene skal selv utarbeide klasseregler, tipsplakater m.m. (3-5 regler innen første uke etter oppstart av nytt skoleår).
Helsesykepleiere	Skolens helsesykepleiere er tilstede på skolen. 5 dager i uken, den ene alle dager, den andre fra lunsj tirsdag og ut uken. De er en viktig samarbeidspartner for elever, foreldre og lærere. Tilbud om samtaler, rådgiving, veiledning til både elever og foresatte. Psykologisk førstehjelp. SFT (Sosial ferdighetstrening) til barn PMTO/ TIBIR rådgiving til foresatte. Helsesykepleierne deltar i skolens R-team
SFT ferdighetstrener	Skolen har SFT ferdighetstrener. Elever kan få tilbud om et åtte ukers kurs (en time i uken) hvor sosiale ferdigheter trenes gjennom blant annet rollespill. Eksempler på ferdighetstrening kan være: samarbeid, følge regler/beskjeder, selvregulering, sosiale spilleregler. Opplegget tilbys enkeltelever som blir vurdert etter gitte kriterier. Foreldrene må ha godtatt foreldreveiledning. Kontakt sosiallærere eller spes.ped koordinator.
Synlig inspeksjon	Det skal være godt bemannet i skolens uteområder både i skole og SFO tid. De voksne er synlige og lett tilgjengelige ved at alle bærer gul vest i friminuttene. Skolens uteområder er delt opp i inspeksjonsområder. Sjekk hvor du har ditt område. Det er i tillegg et antall ambulerende voksne som følger enkeltelever eller grupper. 1.klasse: En voksen fra trinnet følger alltid elevene fram til høstferien.
Ressursteam	Skolen har ukentlige samarbeidsmøter med PPT og helsesykepleiere. Her kan man drøfte utfordringer rundt

	enkeltelever, vurderer tiltak og avklarer videre arbeid. Barnevernet eller ressurspersoner fra PHBU kan inviteres til møtet ved behov.
Årlig temauke-fellestema	Felles tema for 1.-7. trinn gjennomføres en uke i løpet av skoleåret. Tverrfaglig. Aldersblanding. Fadderaktiviteter. Faglige og sosiale mål.
Informasjon til foresatte om § 9A-4	Informasjon til foresatte på: - foreldremøter høst/vår - foreldremøte for nye 1. trinnselever: vår
Samarbeid skole og SFO	Nesoddtangen barneskole og SFO ønsker å være en «vi-skole», der ansatte i skolen og SFO samarbeider tett i overgangen fra barnehage til skole og med oppfølging av elever 1. til 4. trinn. Se skolens hjemmeside/SFO – «Samarbeid hjem, skole og SFO»

Skolens forebyggende arbeid på klasse/trinn	
Hva	Hvordan
Elevråd/ Elevrådsstyret	Trygt og godt skolemiljø er tema i elevrådet.
Klassetrivsel	Kartlegging av det sosiale miljøet i klassen og i friminuttet. Gjennomføres på alle trinn i forkant av utviklingsamtaler høst og vår.
Fadderaktiviteter	Fadderaktiviteter brukes som arena for å skape gode relasjoner mellom barn på tvers av trinn. Skolen praktiserer ikke personlige faddere, men grupper som har ansvar for en gruppe elever.
Forberedelse på fadderordning for elever på 4. trinn	Fadderkurs gjennomføres i siste uken i august.
Bruk vettet på nettet	Undervisning i nettvett.
Overgang mellom trinn	Det gjennomføres to møter i forbindelse med overgang til nytt trinn eller ved skifte av kontaktlærer, dvs. ved slutten av skoleåret. Fokus på faglige og sosiale ferdigheter, og skolemiljøet i klassen.
Klasse-/trivselsregler, tipsplakater	Det utarbeides klasseregler og tipsplakater i oppstarten av nytt skoleår. Elevene medvirker til utarbeidelsen av klassereglene. Klasseregler og tipsplakater skal henges opp og være god synlig i klasserommet.
Klasseregler i samarbeid med elevene	Klassereglene utarbeides ut fra skolens kjerneverdier: respekt, omsorg, ansvar og trygghet. Reglene er aktive og positivt formulert.
Læringspartner	Brukes på alle trinn og i alle fag.
Læringsamtaler/ elevsamtale	Gjennomføres i forkant av utviklingsamtalen høst og vår.

Utviklingsamtaler med elever og foreldre	Gjennomføres høst og vår. I forkant besvarer foreldrene og barn forberedelsesskjema og leverer til kontaktlærer. Kontaktlærer gjør samtaler, sosiogram eller andre kartlegginger for å få god oversikt over barnas læringsmiljø. I samarbeid mellom elevene, foreldrene og kontaktlærer samtales det rundt og det utarbeides sosiale mål i hver enkelt samtale.
Ukentlige elevsamtaler	Hyppige, korte samtaler med alle elevene. Samtalene skal loggføres i egen bok.
Trivselslederprogram	Elevene på 4.- 7. trinn nominerer trivselsledere med god sosial kompetanse. TL skal være de elevene som vurderes av sine medelever til å være gode til å lede lek i skolegården. Det velges sju elever på hvert trinn. Disse blir sendt på kurs for å lære om inkludering og nye leker. Trivselslederne er rollemodeller og pådrivere for å skape god kontakt mellom barna i skolegården.
Elevrepresentasjon i elevråd, SU/SMU	Skolen ønsker å skape et aktivt og engasjerende miljø i elevrådet. Elevene deltar fra 3. – 7.trinn med møter annenhver uke. Elevene skal oppleve at de har reell innflytelse og medvirkning i viktige elevsaker.
Kulturverter	Fire elever på 6. og 7. trinn er kulturverter. Kulturvertene velges på 6. trinn for to år av gangen. Elevene har ansvar for å ta imot kunstnere som skal holde utstillinger eller konserter i skoletiden. Det er utarbeidet et eget skriv med oppgaver som er tillagt kulturvertene.
Vennegrupper på 1.- 4. trinn. Oppstart ved nytt skoleår.	Lærerne deler elevene inn i vennegrupper som består av 4-5 barn. Foresatte har ansvar for å invitere barna hjem etter skolen slik at barna blir kjent med hverandre og får positive opplevelser ned hverandre utenfor skolen. Målsetting: <i>Styrke relasjonene mellom elevene. Foresatte blir kjent med hverandre.</i>
Bruk av læringspartner, uteskole, stasjoner og lekegrupper på 1.- 4.trinn. Stort fokus på å inkludere alle i gruppen og rutine- og overgangssituasjoner.	Bruk av samarbeidslæring og fellesskapende undervisning, samt legge til rette for å utvikle fellesskap mellom elever på tvers av vennegrupper.

Skolens forebyggende arbeid på individnivå		
Hva	Hvordan	Ansvar
Elevsamtaler	Kontaktlærer skal ha systematiske elevsamtaler. Planlagte samtaler mellom lærer-elev. Føring av logg over elevens trivsel og utvikling. Dokumenteres.	Kontaktlærer
Sosial-pedagogiske møter	Gjennomføres ukentlig med fokus på elevens psykososiale miljø.	Ledelse Sosiallærere Spes.ped.koordinator
Åpen tid PPT	Ukentlig lavterskeltilbud hvor lærere kan melde inn saker og drøfte saker med PPT.	PPT Spes.ped.koordinator
Ressursteam	Gjennomføres annen hver uke med fokus på tilrettelegging for enkeltelever med behov for tilpassning	Ledelse Sosiallærere Helsesykepleier Spes.pedkoordinator PPT Inviteres ved behov: BUP, barnevern og PHBU
Utviklingsamtaler med foreldre	Gjennomføres med eller uten eleven til stede. Trivsel/ sosial kompetanse er et gjentakende tema.	Kontaktlærer
Individuelle tiltak gjennom året	Igangsetting av lokale tiltak med enkeltelever i samråd med foresatte	Kontaktlærere Lærere Sosiallærere
Samarbeid med foresatte	Tilbakemelding til foresatte angående enkeltelever. SMS, mail og telefon.	Kontaktlærer Sosiallærer Ledelsen

Rutine for å gjøre planen kjent og å evaluere skolens arbeid

Tiltak	Oppgave	Ansvar
Gjøres kjent for personalet, nyansatte og vikarer	Tema for personalet ved oppstart av hvert skoleår. I tillegg skal nyansatte og vikarer gjøres kjent med innholdet ved oppstart.	Avdelingsleder og sosiallærer
Gjøres kjent for foreldrene.	Foreldremøter på høsten.	Kontaktlærere.

Gjøres kjent for elevene.	Tas opp med elevene på starten av skoleåret og i elevrådet.	Kontaktlærere og ansvarlig for elevråd.
Evalueringsplan for trygt og godt skolemiljø.	Skolen har årlig gjennomgang av planen. Planen revideres årlig i februar/ mars av skolens ledelser i samråd med elever og ansatte.	Ledelsen, rådgiver og sosiallærer
Rutiner for å sikre at ansatte blir kjent med skolemiljøarbeidet og utfører sine plikter.	Handlingsplanen skal gjøres kjent for alle ansatte ved tilsetting, og den skal årlig tas opp i skolens fellestid ved begynnelsen av skoleåret.	Ledelsen

DEL 3: HÅNTERE MOBBING OG KRENKELSER

Beskrivelse av aktivitetsplikten

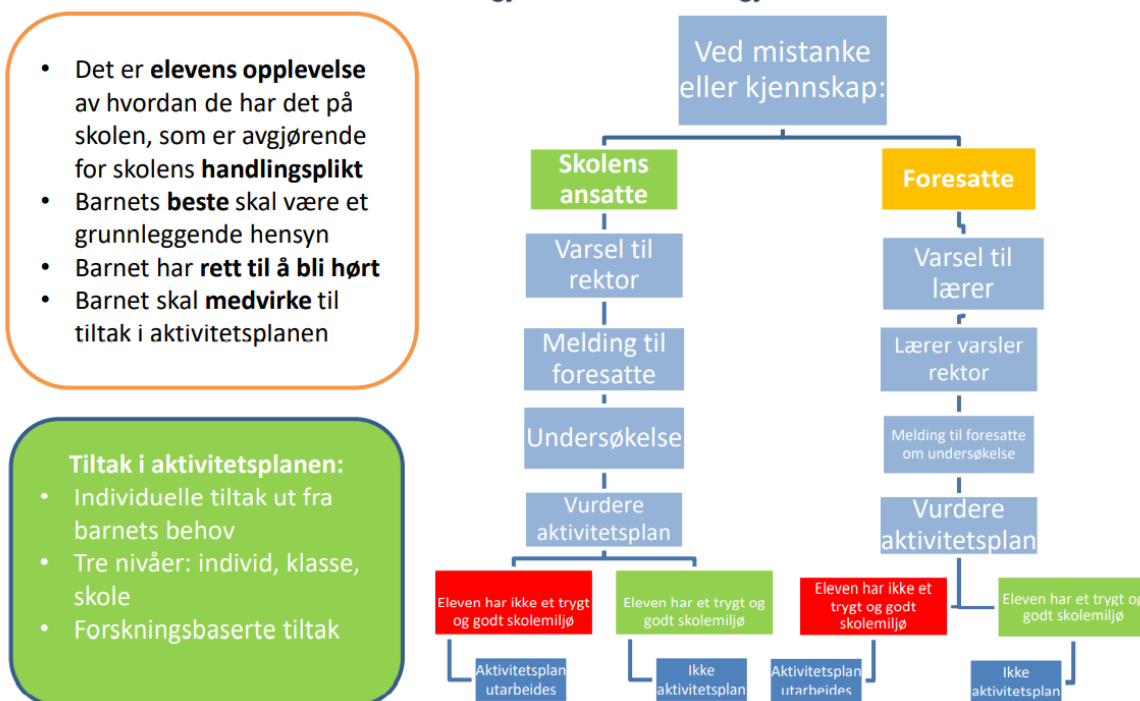
Alle som arbeider på skolen har etter opplæringslova § 9 A.4 en lovfestet aktivitetsplikt i arbeidet med å avdekke og stoppe krenkelses. Aktivitetsplikten gjelder alle ansatte i skolen i tillegg til de som oppholder seg jevnlig på skolen.

Et trygt og godt skolemiljø omfatter mer enn frihet fra krenkelses. Elevene har rett til et skolemiljø som fremmer helse, trivsel og læring. Det som er avgjørende for skolens aktivitetsplikt, er hvordan eleven faktisk opplever å ha det på skolen/SFO. Det trenger ikke være mobbing for at eleven skal få hjelp. Om en elev er ensom, opplever at hen ikke har venner eller gruer seg til å gå på skolen, er dette noe eleven skal få hjelp med. Dersom årsaken til elevens mistro skyldes forhold utenom skoletiden eller utenfor skolens område, har likevel skolen aktivitetsplikt så lenge elevens opplevelse av skolemiljøet påvirkes negativt av det.

Aktivitetsplikten innebærer plikt til å:

1. følge med
2. gripe inn
3. varsle
4. undersøke saken
5. sette inn tiltak

Ved mistanke eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt læringsmiljø:
Hva gjør skolen? Hva gjør foresatte?

Følge med:

Alle som arbeider på skolen har en plikt til å følge med på hvordan elevene er sammen med hverandre, og hvordan de har det på skolen. Å følge med er noe mer enn å bare se. Dette gjelder først og fremst alle med en arbeidskontrakt med skolen eller skoleeier, uavhengig av om arbeidsforholdet er fulltid eller deltid, fast eller midlertidig, kortvarig eller langvarig. Det gjelder også for andre ansatte hos en ekstern tjenesteleverandør. Det er ikke avgjørende om du mottar lønn for arbeidet, du har uansett plikt til å følge med dersom du regelmessig arbeider på skolen og du har kontakt med elevene.

Å følge med handler om å være årvåken og aktivt observere hvordan elevene agerer hver for seg og seg imellom. Å følge med er en nødvendig aktivitet for å kunne få kjennskap om en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø.

Skolens arbeid: Plikten å følge med må sees i sammenheng med skolens systematiske arbeid for å forebygge og avdekke om elever ikke har det trygt og godt på skolen. Skolen har inspeksjonsordning og tabell med oversikt over inspeksjoner.

Gripe inn:

Alle som arbeider på skolen har plikt til å gripe inn umiddelbart mot mobbing, vold, diskriminering og trakassering hvis det er mulig. Det som kjennetegner å gripe inn er at handlingen er noe som pågår, skjer umiddelbart, er forholdsvis akutt og at handlingen er rettet mot å stoppe en situasjon. Hvis man som ansatt i skolen overhører for eksempel hatytringer eller observerer mer indirekte krenkelser som utestenging, isolering og baksnakking, skal du gripe inn umiddelbart og stoppe situasjonen.

Ikke bruke tvang/fysisk makt: Det er det viktig å presisere at skolen ikke har hjemmel til bruk av fysisk makt og tvang i opplæringsloven. Reglene om nødrett og nødverge kan likevel gi grunnlag for å gripe inn på en slik måte som ellers er straffbar og ulovlig. Eksempler på nødrett eller nødverge kan være en situasjon hvor en som arbeider på skolen må bruke fysisk makt for å hindre at en elev skader seg selv eller andre, eller skader eiendom.

Skolens arbeid: Plikten å gripe inn med må sees i sammenheng med skolens systematiske arbeid for å sørge for at alle som arbeider på skolen kjenner til at de har plikt til å gripe inn, grensene for dette.

Varsle:

Alle som jobber på skolen skal varsle rektor hvis de ser eller mistenker at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø. All mistanke om at en elev ikke har det trygt og godt på skolen skal varsles til rektor, eller en annen person på skolen som rektor fastsetter skal ta mot varsel (se «hvordan varsler vi»).

- Lav terskel: Terskel for hva som skaper «mistanke om» eller «kjennskap til» at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø skal være lav. Mistanke om at en elev ikke har det trygt og godt på skolen kan basere seg på observasjoner av elevene, tilbakemelding i undersøkelser eller kartlegginger, beskjeder fra foreldre eller medelever, aktivitet i sosiale medier som vekker mistanke. Ansatte på Nesoddtangen skole må være bevisst på at ulike barn viser mistriksel og utrygghet på ulike måter. Det kan også være endringer i det sosiale samspillet mellom elevene eller i klassemiljøet som gir mistanke om -, eller kjennskap til at skolemiljøet ikke er trygt og godt.
- Når varsler vi: Det er ikke særlig angitt hvor raskt varslingen skal skje. Tidspunktet for varsling må bero på en konkret vurdering i hver enkelt sak, avhengig av alvorlighetsgrad og muligheten til å få gjort noe. Noen saker skal varsles til rektor umiddelbart, mens andre saker er forsvarlig å vente med til slutten av dagen eller uken.
- Hvordan varsle:
 - o Varsel fra ansatte på Nesoddtangen skole: enten direkte til rektor, eller til ass.rektor, inspektør eller sosiallærer.
 - o Henvendelse fra foresatte: Ved muntlig henvendelse fra foresatte, skal den som mottar henvendelsen notere ned innholdet skriftlig, dato og tidspunkt. «Melding om mottatt varsel» (vedlegg) sendes til foreldrene. Dersom henvendelsen kommer skriftlig, skal foresatte kontaktes snarlig.
 - o Henvendelse fra elev: At en elev verbalt sier fra at han eller hun opplever mistriksel på skolen, oppfyller kravet til at den som arbeider på skolen har «kjennskap». Den voksne som eleven sier ifra til varsler videre til nærmeste leder, rektor eller sosiallærer.
 - o Når en sak er varslet, settes saken inn i felles skjema for saker som gjelder trygt og godt skolemiljø. Det er ukentlige sos.ped.møter hvor alle nye og pågående saker drøftes.
- Varsle skoleeier i alvorlige tilfeller: Rektor skal varsle skoleeier i alvorlige tilfeller, med formål om at skoleeier får kjennskap til saken og kan involvere seg i hvordan saken blir løst. Hva som er et alvorlig tilfelle vil bero på en vurdering av hvert enkelt tilfelle. Eksempler på hva som regnes som alvorlig er saker der krenkelsene er svært

voldelige eller på andre måter svært integritetskrenkende, når flere elever alvorlig har krenket en enkeltelev eller der skolens ledelse over noe tid ikke har greid å løse en sak. Også digital mobbing på tvers av skoler eller grove trusler via for eksempel sosiale medier skal varsles til skoleeier.

Varsling for tilfeller hvor voksne krenker elever er beskrevet i eget kapittel.

Undersøke:

Hvis noen som jobber i skolen ser eller mistenker at en elev ikke har det trygt og godt, skal de undersøke saken med en gang. Plikten til å undersøke har like lav terskel som plikten til å varsle. Hvis elever selv sier ifra om at de ikke har det bra, skal skolen alltid undersøke saken nærmere. Undersøkelsen skal ha som formål å få fram fakta om en situasjon, bakgrunnen for elevens opplevelse og hvilke forhold i elevenes omgivelser som påvirker hvordan de opplever skolemiljøet.

- Hvordan undersøke: Når Nesoddtangen skole undersøker saken skal vi innhente nok informasjon til å avdekke hva som har skjedd og om en eller flere elever opplever at skolemiljøet ikke er trygt og godt. En undersøkelse kan også handle om å avklare og opplyse forhold tilbake i tid eller forhold utenfor skoletiden og skolens område, dersom slike forhold påvirker elevens hverdag på skolen. Noen saker krever ikke omfattende undersøkelse og en samtale med eleven er nok. Andre saker derimot, vil gjerne kreve grundigere undersøkelse og observasjon. Felles for alle saker, uavhengig av omfang, er kontakt med hjemmet.
 - Snakke med barnet: Det skal gjennomføres samtale med eleven som ikke opplever et trygt og godt skolemiljø. Denne samtalen bør være med en elev en føler seg trygg på.
 - Ta utgangspunkt i det som er varslet om/bekymringen omhandler
 - la eleven fortelle, uten å presse. Husk at en som ikke opplever et trygt og godt skolemiljø som regel underdriver
 - Oppsummer på slutten av samtalen. Spør om det er noe eleven vil tilføre.
 - Si til eleven at rektor informeres.
 - Observasjon og/eller analyse: Ut fra samtaleinnhold settes i gang observasjon eller analyse. Observasjon kan for eksempel være på påstått elev(er) som krenker i overgangssituasjoner, SFO, friminutt, mm.
 - Analyse: Pedagogisk analyse. Som en del av skolens undersøkelse, bør skolen gjennomføre en pedagogisk analyse av situasjonen. Hensikten med analysen er å identifisere konkrete opprettholdende faktorer, slik at man i større grad kan lykkes med å utforme en aktivitetsplan med konkrete tiltak som kan evalueres. (modell – opprettholdende faktorer)
 - Dokumenteres: Funn i analyser og observasjoner skal dokumenteres og medbringes til møtet med foreldre og elev, og danne grunnlaget for de tiltak som settes inn i en aktivitetsplan. Eleven har rett til å uttale seg om innholdet i aktivitetsplanen.
- Henvendelse fra foresatte: Ved skriftlig henvendelse fra foreldre, skal disse kontaktes pr telefon av rektor (eller den rektor har delegert saken til) snarlig. Det skal opplyses om at skolen skal undersøke saken og avtale tid for et møte. Forklar

at kontaktlærer eller en fra ledelsen vil snakke med eleven i forkant av møtet. Vurder om det er behov for å gjennomføre undersøkelser før samtale med foreldre til elev(er).

- Høre barnet: Plikten til å undersøke må også ses i sammenheng med retten til å bli hørt og hensynet til barnets beste i Grunnloven § 104 og barnekonvensjonen.

Sette inn tiltak:

Når undersøkelsen viser at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø må informasjonen fra undersøkelsene brukes til å vurdere hvilke tiltak skolen skal sette inn. Skolen har plikt til å:

- sette inn egnede tiltak for alle elever som opplever at skolemiljøet ikke er trygt og godt, uansett årsak
- følge opp tiltakene
- evaluere virkningen av tiltakene
- legge til eller endre tiltak hvis det er nødvendig

Skolen skal sette inn tiltak som er egnet til å løse elevens problem og sikre at eleven får et trygt og godt skolemiljø. Tiltakene skal settes inn raskt, og skal stå i forhold til alvorlighetsgraden av situasjonen. Tiltakene skal settes inn både overfor den som krenker og den som blir krenket.

Tiltakene som settes inn skal være til barnets beste. Eleven skal bli hørt i saken. Tiltakene skal utarbeides i samråd med eleven selv og elevens foreldre. I aktivitetsplanen skal det komme tydelig fram at barnet har blitt hørt og at det barnet sier har blitt tillagt vekt. Skolen skal uavhengig vurdere hvilke tiltak som kan sikre at elevens rett til et trygt og godt skolemiljø oppfylles.

Tiltakene i aktivitetsplan

Aktivitetsplikten skal være så handlingsrettet som mulig, slik at skolen kan bruke ressursene sine på tiltak som hjelper elevene. Skolen må dokumentere skriftlig hva de gjør for å sørge for at elever har det trygt og godt på skolen (udir.no).

Det er viktig at skolen jobber med at alle elever skal ha det trygt og godt. Det betyr at også den eller de elevene som har utsatt andre for mobbing må ivaretas. En elev som har vært mobbet, vil ofte ha mistet tilliten til omgivelsene og føle seg sveket. Det er derfor vesentlig å bygge tilliten opp igjen både overfor voksne på skolen og medelever. Oppfølgingen må ha fokus på det faglige og det sosiale.

Skolene har rutiner for oppfølging av lovkravet i Opplæringsloven og det er kommunens mal for aktivitetsplan som skal benyttes i saker som angår elevens læringsmiljø og trivsel. Aktivitetsplanen sendes til foresatte og lagres i elevmappen i WebSak.

Tiltak på ulike nivå:

I noen tilfeller vil et egnet tiltak kunne være å involvere andre kommunale instanser som for eksempel helsetjenesten eller barneverntjenesten, i tillegg til de tiltakene skolen setter inn på sin arena.

Ofte kan det være behov for flere tiltak i sammenheng for at tiltaket i sum skal være egnet til å løse problemet.

- Tiltak på individnivå: tiltak som er knyttet til det enkelte barnets behov i den situasjonen det er i. Kan være daglige/jevnlige samtaler, observasjon, voksen tilstedeværelse eller økt kontakt med hjemmet.
- Tiltak på gruppe/klassenivå: tiltak som vil gjelde for en gruppe eller for hele klassen. Kan være at klassen har et særskilt fokus over en periode, hensiktsmessig plassering i klasserommet, etablering av lekegrupper, å skape arenaer for hyggelig opplevelser i små grupper, trening av sosial kompetanse, voksen tilstedeværelse i overgangssituasjoner eller tydelige strukturer i klasserommet.
- Tiltak på systemnivå kan være etablering av nye regler, omorganisering av skoledagen, økt voksentetthet, økt inspeksjon eller holdningsarbeid.

Følge opp og evaluering

Etter avtalt tid innkaller skolen til møte for å evaluere tiltakene i aktivitetsplanen. Det skal vurderes om tiltakene hatt ønsket effekt, er det behov for justeringer og om det er behov for å avslutte/sette inn nye tiltak.

Dersom man i en felles evaluering konkluderer med at krenkelsene har opphørt, skal det også vurderes om eleven har behov for annen type oppfølging. Barn som er involvert i krenkelser eller mobbing, kan utvikle forskjellige vansker i ettertid, selv om krenkelsene har sluttet. I samråd med eleven og de foresatte, og gjennom tverrfaglig arbeid skal skolen finne gode tilrettelegginger for eleven, ut fra hva behovet er. Helsesykepleier, PPT og PHBU kan være aktuelle samarbeidspartnere.

Rutine for håndtering av mobbing/krenkelser

Fase	Oppgave	Ansvar	Dokumentasjon	Når/tid
Følge med/ Gripe inn	Alle ansatte skal følge med på om elevene har et trygt og godt skolemiljø, og gripe inn mot krenking som mobbing, vald, diskriminering og trakassering dersom det er mulig.	Alle ansatte		Alltid
Varsle	Bekymring fra ansatte på skolen skal meldes videre, muntlig/skriftlig.	Rektor, ledelse, sosiallærer	Skjema varsling	Ved kjennskap/ mistanke
Informere videre	Saken vurderes i sos.ped.møte. Varslinger skal følges opp.	ledelse, sosiallærer og spes.ped.k.	Sos.ped.-skjema på Teams	
Undersøkelse	Skolen undersøker saken	Kontaktlærer		Umiddelbart

		Sos.ped. teamet		
	Samtale med eleven.	Kontaktlærer eller annen ansatt som eleven er trygg på.	Logg	Umiddelbart
	Samtale med foresatte. Skolen innkaller til møte.	Kontaktlærer, sosiallærer, evt. nærmeste leder	Referat	Så snart som mulig
	Evt. samtaler med andre elever I tilfeller hvor det er en elev som blir krenket og en elev som krenker, skal begge/alle elevene høres.	Kontaktlærer eller annen ansatt som eleven er trygg på.	Logg	Så snart som mulig etter behov.
	Evt. samtale med foresatte til annen elev/elever	Kontaktlærer/ rektor/ avd.leder	Logg/ referat.	Så snart som mulig etter behov.
Utforming av tiltak	Utarbeide tiltak på bakgrunn av undersøkelser.	Kontaktlærer, sosiallærer	Aktivitetsplan	Innen 1 uke
	Samarbeid med foresatte. Aktivitetsplanen er skolens plan for hvordan sørge for et trygt og godt læringsmiljø. Eleven og de foresatte medvirker om tiltakene som skal iverksettes.	Kontaktlærer, sosiallærer	Referat	
Iverksette tiltak	Iverksette tiltak	Se aktivitetsplan	Aktivitetsplan	
Evaluere tiltak	Møte med foresatte. Samtale med eleven. I møtet med foreldrene skal aktivitetsplanen evalueres. Avtal videre oppfølging.	Kontaktlærer, sosiallærer	Evaluert aktivitetsplan	
	Søk ekstern hjelp om nødvendig.	Rektor		

Oppfølging etter mobbing

Skolen skal følge opp elever etter en mobbesak. Oppfølging etter at en mobbesak er avsluttet er viktig for å forebygge og redusere risiko for å utvikle negative konsekvenser som følge av mobbingen.

Rutine: Når elever føler seg krenket av voksne

Det er nulltoleranse for mobbing i skolen, dette omfatter også relasjonen mellom voksne og elever. Voksne som krenker elever er uakseptabelt og er et grovt brudd på den tillit som både elevene, foreldrene og samfunnet skal kunne ha til de voksne på skolen. Det er den voksne som har ansvar for denne relasjonen. Når det avdekkes at en voksen ved skolen krenker elever skal følgende prosedyre følges:

Fase	Oppgave	Ansvar	Dokumentasjon	Når
Følge med/ Gripe inn	Mistanke/bekymring knyttet til ansatt som mobber en elev. Avdekking ved bruk av elevundersøkelse eller andre undersøkelser, observasjoner og varslinger.	Alle ansatte		Alltid
Varsling	Varsle nærmeste leder. Leder varsler rektor. Gjelder saken rektor, skal meldingen gå til skoleeier.	Alle ansatte	Skjema varsling	Ved kjennskap /mistanke
	Rektor varsler skoleeier.	Rektor		Etter varsling
Under-søkelse	Samtale med ansatt(e) som er omtalt	Rektor/ nærmeste leder. Ansatt kan ha med tillitsvalgt.	Logg/referat	Snarlig.
	Samtale med elev.	Rektor/ nærmeste leder	Logg/ referat	
	Samtale med foresatte. Om varslingen kommer fra flere elever / foreldre skal den likevel følges opp individuelt.	Rektor/ nærmeste leder	Referat	Snarlig kontakt, avtale møte. Møtet innen en uke.
	Samtale med ansatte som er omtalt / involvert Mulighet for kontradiksjon.	Rektor/ nærmeste leder. Ansatt kan	Logg/referat	Så snart som mulig.

		ha med tillitsvalgt.		
Tiltak	<p>Rektor konkluderer på bakgrunn av fakta i saken. Hvis konklusjonen er at det ikke er mistanke om krenkelser, avsluttes saken. Hvis konklusjonen er at det kan være grunn for mistanke, følges saken opp som en personalsak.</p> <p>Aktivitetsplan utarbeides hvis eleven ikke har det trygt og godt. Møte med foreldre/elev der tiltak i aktivitetsplan avtalt. Avtale evaluering og oppfølging.</p>	Rektor/ nærmeste leder	Skriftlig konklusjon Aktivitetsplan	Innen 1 uke

Melde saken til statsforvalteren

Dersom en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø, melder eleven eller foresatte saken til skolen / rektor. Dersom foresatte ikke er tilfredse med skolens håndtering av saken, kan foresatte sende en klage om dette til Statsforvalteren. Først må man ha tatt opp saken med rektor og det må ha gått minst en uke fra man tok opp saken med rektor før saken meldes til Statsforvalteren. Saken må gjelde skolemiljøet på den skolen eleven går på nå.

Statsforvalteren gjør en vurdering av skolens praksis, og fatter et enkeltvedtak basert på undersøkelser. Når Statsforvalteren mottar en klage på skolemiljøet vil det avgjørende i saken bli, om tiltakene skolen har iverksatt er egnet til å sikre at eleven får et trygt og godt skolemiljø. Dersom Statsforvalteren konkluderer med at skolen ikke har oppfylt aktivitetsplikten, kan Statsforvalteren vedta hva skolen skal gjøre for å sørge for at eleven får et trygt og godt skolemiljø. Det skal settes en frist for gjennomføring av vedtaket og Statsforvalteren skal følge opp saken.

Dersom eleven/foreldrene ikke er enig med statsforvalteren enkeltvedtak, kan dette påklages. Den som klager skal sende klagen til statsforvalteren, som vurderer saken på nytt. Hvis statsforvalteren ikke endrer enkeltvedtaket slik den som klager ønsker, sendes klagen videre til Utdanningsdirektoratet. Utdanningsdirektoratet skal vurdere om skolen og statsforvalteren har gjort det de skal, og kan vedta hva skolen skal gjøre videre for at eleven får et trygt og godt skolemiljø.

Ressurser:

Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet:

- [Skolefravær og skolevegring \(bufdir.no\)](http://bufdir.no)

Foreldreutvalget i grunnskolen:

- [Mobbing og utrygghet Archives - Foreldreutvalget for grunnopplæringen \(foreldreutvalgene.no\)](http://foreldreutvalgene.no)

Lovdata:

- [Lov om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa \(opplæringslova\) - Kapittel 9 A. Elevane sitt skolemiljø - Lovdata](#)

Ombudet for barn og unge – Viken fylkeskommune:

- [Hva kan ombudet gjøre for deg som er elev - Viken fylkeskommune](#)

Statsforvalteren:

- [En trygg skoledag uten mobbing | Statsforvalteren i Oslo og Viken](#)

Universitetet i Stavanger:

- [Oppfølging etter mobbing | Universitetet i Stavanger \(uis.no\)](http://uis.no)

Utdanningsdirektoratet:

- [Skolemiljø \(udir.no\)](http://udir.no)
- [Mobbing \(udir.no\)](http://udir.no)
- [Forebygging og oppfølging av fravær \(udir.no\)](http://udir.no)

Melding om mottatt bekymring om skolemiljø

Nesoddtangen skole har mottatt bekymring for skolemiljøet fra (navn elev/foresatt) via (beskriv hvordan) datert (dato) til (kontaktlærerleder/sosiallærer). Bekymringen gjelder (barnets navn og født).

Etter opplæringsloven § 9A-1 hareløver rett til et trygt og godt skolemiljø som fremmer helse, trivsel og læring. Skolen jobber kontinuerlig og systematisk for å legge til rette for et læringsmiljø hvor elevene trives og har det godt. Skolen skal finne egnede tiltak for at eleven skal få det bedre. Alle som jobber på skolen, har aktivitetsplikt.

Skolen vil undersøke saken. I undersøkelsen vil vi blant annet invitere til oppstartsmøte.

Oppstartsmøtet vil ha følgende agenda:

- Presentasjon av skolens rutiner for håndtering av §9A-saker
- Informasjon om saken fra hjem og skole
- Definere plan for videre undersøkelse og oppfølging av eleven og foreldrene
- Dato for oppfølgingsmøte.

Dato for møte er satt til: (Dato/tidspunkt)

Med hilsen

Varsel etter Opplæringslov §9A

Melding skal sendes rektor (eller stedfortreder) så snart som mulig.

Opplæringsloven § 9A. Melding om at elev ikke har et trygt og godt skolemiljø.

Saksopplysninger		
Navn på person som varsler		
Dato for varsling		
Navn på elev saken gjelder	Navn:	Klasse:
Andre involverte	Navn:	Klasse:

Hva saken gjelder	
Beskrivelse av situasjonen eller enkelthendelsen. Angi tidspunkt og sted dersom enkelthendelse.	

Dato:	Underskrift:
-------	--------------

Aktivitetsplan for perioden

Skolen har plikt til å sette inn rimelige tiltak for å ivareta elevens rett til et trygt og godt skolemiljø. Tiltakene skal beskrives i en skriftlig plan.

Hjemlet i Opplæringsloven § 9a-2 og § 9a-4

Skolen skal lage ein skriftleg plan når det skal gjerast tiltak i ei sak. I planen skal det stå

- a) kva problem tiltaka skal løyse
- b) kva tiltak skolen har planlagt
- c) når tiltaka skal gjennomførast
- d) kven som er ansvarleg for gjennomføringa av tiltaka
- e) når tiltaka skal evaluerast.

Skolen skal dokumentere kva som blir gjort for å oppfylle aktivitetsplikta etter første til femte ledd.

Ved melding om at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø, skal skolen igangsette rimelige tiltak for å ivareta elevens rett til et trygt og godt skolemiljø. Skolen skal lage en aktivitetsplan.

Planen skal evalueres sammen med foresatte og elev.

Navn på eleven	
Hvem varslet om mistanke eller kjennskap til et utrygt skolemiljø	
Når ble det varslet om mistanke eller kjennskap til utrygt skolemiljø?	
Beskrivelse av hendelse /situasjon el.	
Når ble undersøkelsen utført?	
Hvordan ble undersøkelsen utført?	
Hva er målet med tiltakene?	

Hvilke tiltak skal iverksettes	Når skal tiltakene iverksettes	Ansvarlig for gjennomføringen	Evaluering 4.mars-19.
Individnivå:			

<i>Klassenivå:</i>			
<i>Skolenivå:</i>			

Barnets beste- vurdering	
Vurdere	
Vekte	
Vise	

Elevenes medvirkning	Ja	Hvis nei, begrunn	Navn på tillitsperson
Eleven har fått tilbud om samtale med en voksen han/hun har tillit til			

Tiltakene er vurdert etter hva man med rimelighet kan forvente av skolen for å sikre at eleven har et godt og trygt skolemiljø som fremmer helse, trivsel og læring.

Nesodden

Underskrift rektor

Kopi: Kontaktlærer, foresatte

Vedlegg

Hva har blitt gjort for å oppfylle aktivitetsplikten?

Aktivitetsplikt	Dato	Beskrivelse
Følge med		Denne dokumentasjonen vil i stor grad være knyttet til aktiviteter som omfatter flere elever, grupper eller hele skolen. Det kan være observasjon og inspeksjon, spørreundersøkelser eller skjemaer som brukes for å kartlegge klassens sosiale miljø, elevsamtaler, endringer i atferd hos elever osv.
Gripe inn		Alle som arbeider på skolen har en plikt til å gripe inn hvis de ser at noen ikke har det bra. Rektor har ansvar for å sørge for at alle som jobber på skolen vet at de har plikt til å gripe inn, og at de hvordan de skal gjøre dette. Hvem grep inn i dette tilfellet? Når? På hvilken måte?
Varsle		Alle som jobber på skolen skal varsle rektor hvis de ser eller mistenker at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø. Hvor raskt en sak skal varsles til rektor, må vurderes fra sak til sak. Alvorlige saker skal varsles straks til rektor. Andre saker kan det være forsvarlig å vente litt lenger med, for eksempel til slutten av skoledagen eller til ukentlige oppsummeringer. Skolene må selv finne egne løsninger og rutiner for hvordan og når varslingen skal skje. Hvem varslet i dette tilfellet? Når? På hvilken måte?
Undersøke		Hvis noen som jobber i skolen ser eller mistenker at en elev ikke har det trygt og godt, skal de undersøke saken med en gang. Hvis elever selv sier ifra om at de ikke har det bra, skal skolen alltid undersøke saken nærmere. Hvor grundige undersøkelser skolen skal sette i gang er avhengig av skjønn, av formålet med undersøkelsene og hvilken situasjon man står ovenfor i hvert enkelt tilfelle. Hvem har undersøkt saken i dette tilfellet? Når? På hvilken måte?
Sette inn tiltak		Se aktivitetsplan.

På Nesoddtangen skole har vi disse lokale samværsrutinene:

- Det skal være arbeidsro for alle.
- Jeg snakker til andre på en hyggelig måte.
- Jeg går rolig ut og inn av klasserommet, og vi er ute når vi skal.
- Alle har rett til å være på skolen uten å bli ertet og plaget av andre.
- Si klart i fra hvis noen gjør noe mot deg som du ikke liker. (Eksempel: **"STOPP** med dette, jeg liker det ikke."
- Jeg holder meg innenfor skolens område.
- Jeg møter til riktig tid og har med skolesakene.

Utegrenser: Skolens uteplass på baksiden er merket med rød og grønn maling på trærne som viser hvor grensene går. Lek og vandring oppe på fjellkanten fra ballkast-blekkspruten til fotballbanen er ikke tillatt. Øvrige grenser går langs gjerdene og langs fotballbanen mot ungdomsskolen. *Elevene skal oppholde seg innenfor skolens grenser.*

Egne leker: Vi bruker skolens leker og utstyr i skoletiden. Dine egne leker lar du være hjemme, dette gjelder også fotballer, stikkballer og tennisballer.

Lekeapparater: Vi skal hjelpe hverandre å ta vare på skolens utstyr. Lekeapparatene skal brukes til det de er ment for. Er leker opptatt må man vente på tur. De som kommer til må vente i 5 min. Av sikkerhetsgrunner er det bare lov til å være fire stykker i "fugleredene" av gangen.

Rulleski, sykler skateboard og sparkesykler: Brukes ikke i skolens åpningstid fra **kl 7.30 -17.00** av sikkerhetsgrunner. Unntak: Tillatt dersom det settes opp som aktivitet fra skole/SFO.

Rullesko: Skal kun brukes ute.

Ball: Fotball spilles på fotballbanene eller mot de to veggene ved toalettene i stor skolegård. Ballkast med annen ball mot vegg eller til hverandre. Basket ved basketbanen.

Aking: Det er lov å ake bak gymbygget ned mot fotballbanen og i bakken ned mot utescenen. Det settes opp rødt flagg dersom det er for farlig å ake.

Egne akeregler ble laget vinteren 19.

Snølek: Det er gøy å leke med snø, bygging, aking og graving er fint. Men vi leker ikke «Kongen på haugen» når det måkes opp mye snø på skoleplassen.

Skøyter: På skøytebanen. Det er påbudt med hjelm.

Snøball, steiner, kongler og pinner: Snøball kastes på oppmalte blinker på gymbygget. Vi lar være å kaste steiner, kongler og pinner.

Andre leker: Der hvor det er plass. Ta hensyn og vis **RESPEKT**.